

**Egzegeza SZ – Izbor iz Petoknjižja
petkom u 11:00
<http://amdg.eu/tfmvi>**

Petoknjižje

(Tora – Zakon)

Božja Riječ na početku velikih religija

**<http://amdg.eu> → nastava
amdg.eu/tfmvi**

Knjiga Postanka

Od stvaranja svijeta do Josipove smrti

(Petoknjižje: do Mojsijeve smrti)

“Prapovijest”: 1–11 čovjek i svijet
6–9 Noa

Povijest

Božjega naroda: 12–25 Abraham
25–50 Jakov

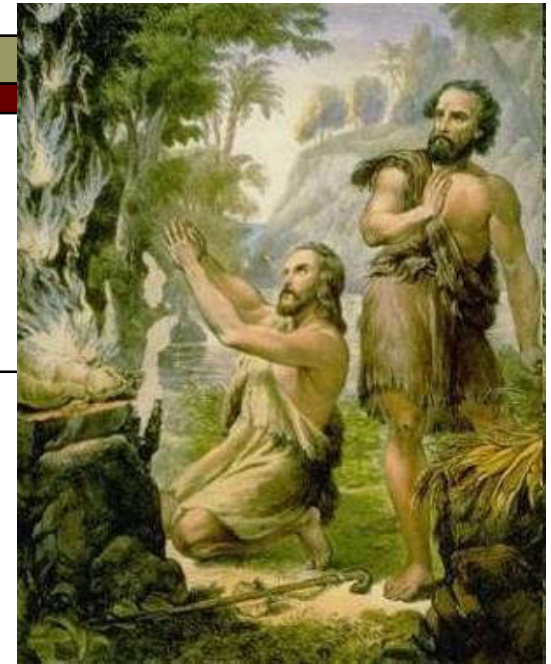
Kajinov sindrom

**Zaštićeni prokletnik
u Post 4**

Ambivalentan

- Majka o rođenju (Post 4,1)?
- stečen **את יהוה 'et 'Adonaj (s Bogom)**
- **prvorodenac (v2) בכור *b^ekôr***
 - “meni pripadaju” (Izl 13,2 usp. Post 4,4)
 - Zanimanje u Post 4,2?
- **zadaća iz 2,5.15: עבד *'ābad* – opsluživatelj tla**
- **prvi prinos Bogu od plodova *zemlje* (4,3)**
 - ***zemlja* prokleta (Post 3,17)**
- **nakon očeva straha (3,9) koji osjećaj u 4,5?**
- **uskipjelost (4,5)**
 - ⇔ Božja sloboda: **שעה *šā'â* – “paziti” (v4s usp. Mt 5,24)**
 - Mlađi brat “napredniji” – ***pastir* (Post 4,2)**

Božji interes

- Što **Bog** govori **Kajinu** u 4,6s?
- 1. Pita o osjećaju i stavu
- uskipjelost, palo lice – usp. v5
 - למה *lāmmā* – “za što”? (6)
 - Usp. Ps 22,2
- 2. Daje mudrosnu pouku o ljudskoj slobodi (v7)
 - *Grieh* חַטָּה *haṭṭa’* (v7)
- Prihvaća li Kajin dijalog (v8)?

Der Brudermord.

Uds. et. Kjøbenhavn. 1850. No. 1. v. 5.

- Što s osjećajem u v8?
- Svoje stanje usmjerava na brata (v8)
 - U kakvu odnosu s prijestupom u Post 3?
 - Neposluh ↔ krvoproliće

Dijalog i krivnja

- **Nov Božji pokušaj (4,9):**
 - odgovornost za drugoga (v9)
 - Usp. “Gdje si” u 3,10
 - Reagira li Kajin? (4,9)
 - pitanje o činu v10 (kao 2,13)
- **novo – teško – prokletstvo u 4,11 (usp. 3,14.17)**
- **Zmija, zemlja, čovjek**
- **Osuda u Post 4,12.14**
נוֹד, נוֹעַ (nu^a, nôd)
 - Vječni skitalica, lotalica (KS), lutati i bježati (Šarić)
- **nestalnost i lutanje**

Tintoretto 1518 – 1594, Kajin i Abel; Ulje na platnu (149 × 196 cm) — 1550-53

- “Hajdemo napolje!” (LXX 4,8)
- **Bez dijaloga među braćom**
 - Govor Bogu u v13?
- **Jadikovka o preteškoj *krivnji***
 - Kakav strah u 4,14?
- **Od ubojstva הָרַג (*hārag* 4,8.14)**

Posljedice

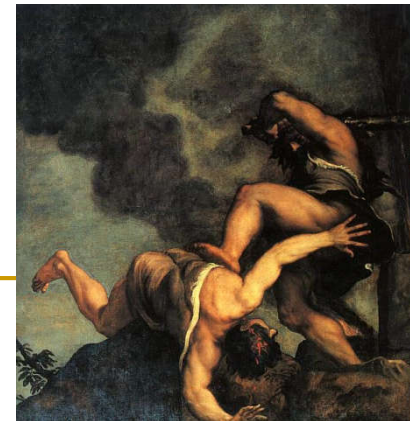
- גֵרָשׁ (*gāraš* Post 4,14 usp. Jon 2,5)
- “Tjeraš me” (KS),
“izgoniš me” (Š.)
- Sam odlazi (Post 4,16)
 - Kamo?
 - Zemlja נוֹד (4,16 usp. 4,12.14) – smjer?
 - “istočno od raja”
– kao i roditelji 3,24; 4,16
- Kakva zaštita u 4,15?
- Prima *znak* אֹת *ôṭ* (!)
– teološka riječ
- Kod Lameka 70 puta veća prijetnja (Post 4,24 usp. 4,15)
- “krvna osveta”
- Novozavjetna ocjena u Heb 11,4 i 1 Iv 3,12:
- Abelova žrtva pravedna (Heb 11,4)
- Kajin od Zloga (1 Iv 3,12)

Fernand Cormon (1880), Kajin u zemlji Nod, Paris

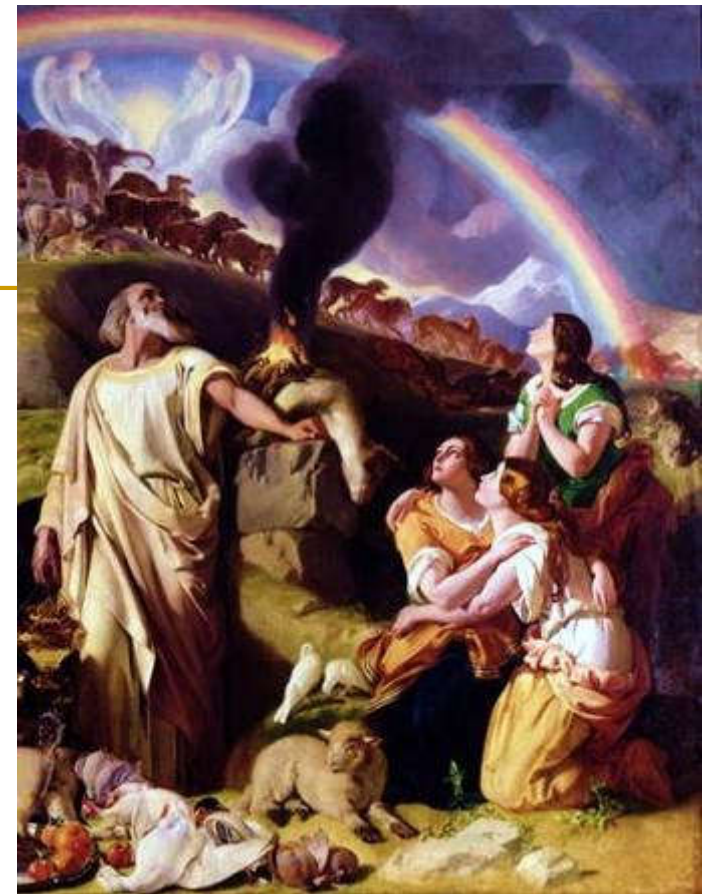
Dva promašaja

- neposluh Bogu (Post 3)
 - Božji interes za čovjeka u 3,9 i 4,9; 3,13 i 4,10:
 - *Gdje* si? (3,9)
 - Što si učinila? (3,13)
 - smjer progonstva: 3,24; 4,16
 - “istočno” (3,24)
 - Božja naklonost u 3,15 i 4,6s; 3,21 i 4,15:
 - “praevanđelje” (3,15)
 - zaštita: odijelo (3,21)
- ubojstvo čovjeka (Post 4)
 - Božji interes za čovjeka u 3,9 i 4,9; 3,13 i 4,10:
 - *Gdje* je brat tvoj? (4,9)
 - Što si učinio? (4,10)
 - smjer progonstva: 3,24; 4,16
 - “istočno” (4,16)
 - Božja naklonost u 3,15 i 4,6s; 3,21 i 4,15:
 - Upit i pouka (4,6s)
 - zaštitni znak אֹת 'ôṭ (!) 4,15
- **Eva: majka svih živih 3,20**
- **Kajin: nestalan i bjegunac 4,12.14**

Noin savez s Bogom

Post 6–9

Prvi *Savez* (Post 9,8–17)

- ברית *b'erît* – Koliko puta u Post 9,8-17?
- 7x (osim 9,15 u KS),
- nakon sveopće katastrofe
- קוּם (*qûm* 6,18 → 9,9.11.17)
- Bog *ustanovljuje Savez*
- S kim? (9,9.11.12.15; v9.12; v10.12.15s; v13)
 - “vi” – Noa i djeca (9,9.11.12.15)
 - budući potomci (v9.12)
 - sva živa bića (v10.12.15s)
 - Ptice, životinje, sve što živi na zemlji (v10)
 - zemlja (v13)
 - svako tijelo כל בשר (*kol bāšār* v15-17)

Univerzalan savez

- ❑ Čiji savez? בריתי *b'erîti*
(6,18; **9,8.11.15**)
- “*moja obveza*”
 - ❑ Sadržaj? (9,**11.15**)
- Nema potpunoga opustošenja
 - ❑ Do kada? – עולם (*‘ôlam* **9,12.16**)
- Savez vječan (“vjekovan” KS), Heb 13,20
 - ❑ Naraštaji zauvijek
(KS: “naraštaji budući”, Š. “vječno vrijeme”)
- Znak (9,13)?
- “*Luk svoj polažem u oblak*” (v13)
 - ❑ Položeno oružje
 - ❑ Spoj neba i zemlje

Noa pravednik

- ❑ *Savez* nakon 8,20; 9,1–7?
- žrtva u 8,20 (Božje srce! 6,6; 8,21)
- blagoslov u 9,1–7;
 - ❑ Zašto Noa (6,9; 7,1)?
- *hodio s Bogom* (6,9 usp. 5,22.24)
 - ❑ Kao Henok
- *Pravedan* “preda mnom” = mojim licem (!) 7,1
 - ❑ usp. Post 1 (“i vidje Bog...”)
- Noa u Lk 3,36?
- Isusovo rodoslovlje
 - ❑ Što je nalik Noinu vremenu u **Mt 24,37**; Lk 17,26?
- Dolazak Sina čovječjega

